

Roberto Licul*

Sestrinstvo – ženska profesija?

SAŽETAK

Činjenica da je u sestrinstvu zaposleno više žena nego muškaraca može dovesti do pretpostavke da je ovo ženska profesija, a sam rodno određujući naziv ove profesije dodatno podupire takve stavove. Društvena podjela uloga na ženske i muške možda nigdje drugdje nije toliko vidljiva koliko u sestrinstvu. Netočna je pretpostavka da je sestrinstvo oduvijek bilo “žensko” zanimanje, što potvrđuju povijesni zapisi, a tek je u 19. stoljeću utemeljiteljica modernog sestrinstva Florence Nightingale svojim uvjerenjem da je briga i njega za bolesne rezervirana za žene dovela do feminizacije sestrinstva. Iako je danas broj medicinskih tehničara veći negoli u 19. stoljeću, još uvijek se oni na svojim radnim mjestima, ali i u društvu, susreću s brojnim stereotipima.

Ključne riječi: sestrinstvo, medicinski tehničar, stereotipi, ženska profesija, feminizacija sestrinstva, segregacija

Uvod

Sestrinstvo jest profesija kojom dominiraju žene i čine većinu, no muškaraca je u ovoj profesiji sve više, kao ravnopravnih članova unutar profesionalne zajednice. Unatoč tome, dio društva i dalje percipira sestrinstvo ženskom profesijom, što vjerojatno proizlazi iz samog naziva koje u korijenu sadržava riječ “sestra”. Pojam “sestra”¹ predstavlja nešto blisko, intimno, toplo, obiteljsko, ali i nadasve žensko, a

¹ Prema Rječniku hrvatskog jezika V. Anića (1998.) riječ “sestra” ima 2 značenja: (1. kći istih roditelja u odnosu prema drugoj djeci tih roditelja; 2. ženska osoba sa srednjom stručnom spremom u zdravstvenim ustanovama [medicinska sestra])

* Adresa za korespondenciju: Roberto Licul, Opća bolnica Pula, Djelatnost za kirurške bolesti, Aldo Negri 6, HR-52 100 Pula, e-mail: rlicul@gmail.com;

“sestrinstvo” određenu, prije svega spolnu, pripadnost određenoj grupaciji. No nije samo jezična sintagma ta koja upućuje na percepciju sestrinstva kao ženske profesije, već i pretpostavka da se njegom i skrbi za bolesnike, unesrećene i nemoćne bave prvenstveno žene. Smatra se da je to njihova društvena uloga, prije svega polazeći od uloge žene kao majke i skrbiteljice djece.

Iako povijesni izvori i zapisi pokazuju kako su muškarci od samih začetaka sestrinstva radili kao njegovatelji, prije svega u različitim, isključivo muškim, crkvenim redovima koji su imali organizirane službe za pomoć i skrb bolesnima i nemoćnima, povijest sestrinstva je gotovo isključivo povijest ženskih dostignuća (Mackintosh, 1997). Budući da je sestrinstvo profesija kojom dominiraju žene, muškarci - medicinski tehničari danas se suočavaju s brojnim stereotipima. Suprotstavljaju se stereotipne ženske osobine njegovanja, brige, ovisnosti i submisije s tipičnim muškim stereotipnim obilježjima – snage, agresije, dominacije, samokontrole i objektivnosti (Evans, 1997).

S obzirom na to da o ovom pitanju u nas nema dovoljno podataka, osnovna metoda korištena u radu je analiza sadržaja iz pretežito strane stručne literature, iz čega proizlazi važnost obrade ovog pitanja. U prvom poglavlju obrađena je povijesna uloga muškaraca u sestrinstvu s osvrtom na utjecaj Florence Nightingale te pojavu segregacije, u drugom stereotipizacija sestrinstva, kako na radnom mjestu, tako i u jeziku, dok su u trećem poglavlju prikazani moderni trendovi u sestrinstvu s osvrtom na udio muškaraca u profesiji. Kroz navedena poglavlja objašnjeno je zbog čega ovo nije isključivo ženska profesija te razlozi koji su doveli do ovakvih promišljanja.

Povijesni kontekst i uloga muškarca

Današnja percepcija sestrinstva kao ženske profesije prije svega počiva na povijesnom kontekstu brige i njege za druge kao prvenstveno ženske uloge. No prva škola za njegovatelje gdje se podučavalo skrbi i njezi osnovana je 250. godine pr. Kr. u Indiji, a mogli su je pohađati samo muškarci jer se smatralo da su oni “dovoljno čisti” za ovo zanimanje². Indijski mudrac Charaka u svojem djelu “Charaka Samhita” (Vol. 1, poglavlje XV), gdje govori o tradicionalnoj indijskoj medicini, piše kako bi ovi muškarci trebali biti: “dobrog ponašanja, da se odlikuju čistoćom, posjeduju oštromnost i vještine, prožeti dobrotom, vješti u svakoj usluzi koja bi pacijentu mogla biti potreba, trebaju znati kuhati hranu, biti vješti u kupanju i pranju pacijenata, trljanju i masiranju udova, podizanju i pomaganju pri ustajanju i šetnji,

² Quan, K. (2012.), *The Role of Men in Nursing Today*, Nursing Link, <http://nursinglink.monster.com/benefits/articles/13045-the-role-of-men-in-nursing-today>, pristupljeno 1. veljače 2014.

vješti u pravljenju i čišćenju kreveta, pripremi pacijenta, strpljivi s bolesnima te nikada ne željeti učini ono što im može biti naredeno”³.

Petsto godina kasnije muškarci imaju dominantu ulogu u Bizantskom carstvu, gdje postoji organizirana služba njegovatelja u sklopu hospicija. U trećem stoljeću u Aleksandriji se za vrijeme velike kuge javljaju parabolani, članovi kršćanskog bratstva koji su se volonterski brinuli za bolesne i ozlijeđene te pokapali mrtve.⁴ U stoljećima koja slijede mnogi su crkveni redovi imali članove koji su pružali njegu potrebitima (npr. bratstvo sv. Antona osnovano 1095. kako bi se brinulo za oboljele od erizipela ili Ivanovci, viteški rimokatolički red koji je u 12. stoljeću nastao s ciljem da pomaže bolesnima) (Mackintosh, 1997).

Florence Nightingale i feminizacija sestrinstva

Britanka Florence Nightingale (1820. - 1910.) smatra se utemeljiteljicom modernog sestrinstva. Nakon završenog školovanja s 38 medicinskih sestara odlazi na Krim, gdje za vrijeme Krimskog rata organizira otvaranje bolnica te posljedično uvođenjem posebnih higijenskih mjera i drugih postupaka smanjuje smrtnost oboljelih s 42 % na 2 %. Pri povratku u Englesku, Nightingale i njezine med. sestre bile su slavljene kao heroji. Nightingale pokreće školu za obrazovanje medicinskih sestara utemeljenu na razmišljanjima kako se ovim poslom može baviti isključivo žena. Od svojih učenica zahtijevala je da budu poštene, točne, pouzdane, blage, mirne, tihe, uredne, čiste, vesele i strpljive (Kalauz, 2011). Na osnovi tih vrлина nastao je etički prototip medicinske sestre kao žene koja je: odgovorna, hrabra, požrtvovna, radišna, majčinski nježna i pokorna liječniku (Šegota, 1997).

“Začetnica modernog sestrinstva u svoj model uklopila je idealne osobine majke i domaćice. Pomoću tog modela Nightingaleova je zacijelo nastojala, i u tome u velikoj mjeri uspijevala, da se sestrinsko zanimanje društveno afirmira i da medicinska sestra bude u javnosti tretirana kao nosilac ne samo vrijednog, već i stručnog posla. No taj je njezin model prilično konzervirao sestrinsku stuku u granicama ‘zanimanja’ usporavajući tako njegov hod prema ‘profesiji’“ (Cockerham, 1981. prema Šegota, 1997:73).

Prema Cockerhamu, Nightingalein stereotip, odnosno model sestrinstva ovjekovječio je ženu u ulozi medicinske sestre, a medicinsku sestru u ulozi žene. A nad obje njene uloge – i žensku i sestrinsku, nadvišen je liječnik - muškarac. Feminizacija, odnosno činjenica da je većina djelatnika unutar profesije ženskoga roda, jedna je od najizrazitijih socioloških karakteristika sestrinstva (Cerjan-Letica i sur., 2003).

³ Wilson, B. (1997.), *Men in American Nursing History*, <http://www.geocities.com/Athens/Forum/6011/sld006.htm>, pristupljeno 1. veljače 2014.

⁴ Healy, P. (1911.), *The Catholic Encyclopedia*, Robert Appleton Company-New Advent, <http://www.newadvent.org/cathen/11467a.htm>, pristupljeno 1. veljače 2014.

Segregacija u sestrinstvu

Formalna segregacija u sestrinstvu vidljiva je u Britaniji 1919. godine kada sestrinstvo postaje regulirana profesija te sve medicinske sestre bivaju upisane u Registar pri Royal College of Nursing, gdje postoje dva popisa – jedan za žene, a drugi za muškarce (Evans, 2004). Segregacija je vidljiva i unutar same profesije u podjeli na “muške” i “ženske” poslove. Smatralo se da medicinski tehničari svoju snagu mogu koristiti za obuzdavanje psihijatrijskih pacijenata, dok ih se iz drugih područja njege isključivalo. Segregacija je bila vidljiva i u obrazovnom sustavu, gdje je poduka iz zdravstvene njege za žene trajala 36 mjeseci, a za muškarce upola manje, jer se smatralo da muškarcima nije potreba poduka iz “tjelesnih bolesti” (Mericle, 1983., prema Evans, 2004). U SAD-u medicinskim tehničarima sve do 1930. godine nije bilo niti dozvoljeno članstvo u američkoj udruzi medicinskih sestara, American Nursing Association (O’Lynn i Tranbarger, 2006:29).

Poznat je slučaj medicinskog tehničara Gregoryja Backusa iz savezne države Arkansas kojemu je 1979. godine uprava bolnice Baptist Medical Center odbila zahtjev za rad na Odjelu ginekologije i porodništva uz obrazloženje kako bolnica “ne zapošljava medicinske tehničare na ginekološkim odjelima i rađaonicama zbog bojaznosti za privatnost i osobni dignitet pacijentica zbog čega muški zaposlenik svoje dužnosti ne bi mogao ispunjavati efektivno” (tužba Backus protiv Baptist Medical Centra, 1981)⁵. Backus je tužio upravu bolnice zbog spolne diskriminacije; sud je donio presudu u kojoj stoji da je politika bolnice “dopustiva”, ali slučaj nije postao presedanom te je sud dopustio mogućnost pokretanja ponovne tužbe (Trandel-Korenchuk i Trandel-Korenchuk, 1981). Iako danas ne postoje pravne prepreke zapošljavanju muškaraca na odjelima ginekologije i porodništva, činjenica je da su upravo ondje muškarci najmanje zastupljeni. Prema podacima Britanske komore medicinskih sestara i primalja (The Nursing and Midwifery Council) u Registru su 2008. godine bile 132 muške primalje, od ukupno 35.305 tisuća, odnosno 0,37 %.⁶

Stereotipi u sestrinstvu

Unatoč sve većem broju muškaraca u sestrinstvu, i dalje postoje brojni stereotipi povezani s činjenicom da je ovo rodno specifično zanimanje utemeljeno na posebnim obrascima ponašanja koji su u skladu s društvenim očekivanjima prema

⁵ Dostupno na: <http://openjurist.org/671/f2d/1100/backus-v-baptist-medical-center>, pristupljeno 2. veljače 2014.

⁶ *Statistical Analysis of the Register: 1 April 2007 to 31 March 2008*; The Nursing and Midwifery Council, <http://www.nmc-uk.org/Documents/Statistical%20analysis%20of%20the%20register/NMC-Statistical-analysis-of-the-register-2007-2008.pdf>, pristupljeno 2. veljače 2014.

ženama, te da “njegovanje” predstavlja produžetak tradicionalne ženske uloge (Cerjan-Letica i sur., 2003). Tipičnim muškim osobinama smatraju se snaga, agresivnost, samokontrola, menadžerstvo, kompetitivnost, objektivnost, upornost, hrabrost i dominacija, iz čega proizlazi da muškarcima odgovaraju više tehnički orijentirana zanimanja, poslovi s višim statusom, moći, prestižem i plaćama, zanimanja koja trebaju inicijativu i kompetitivnost (Egeland i Brown, 1988).

Svijest o ženskom i muškom gradi se na temelju kulturnih stereotipa pa se kao najvažnije društvene uloge žene ističe rađanje, briga o djeci i domaćinstvu. Zbog takvog poimanja dominantne ženske uloge, žene i u suvremenom društvu teže dolaze do pozicija raspodjele društvene moći (Barada i Jelavić, ur., 2004).

Istraživanje provedeno na 100 studenata sestrinstva u Velikoj Britaniji 1992. i 2002. godine o stereotipima u sestrinstvu pokazuje određene pomake. Tako se 1992. godine svega 4 posto studenata nije složilo s tezom da su žene bolje medicinske sestre, dok se na isto pitanje 2002. godine s tom tezom nije složilo 53 posto ispitanih (Jinks i Bradley, 2004).

U društvu prevladavaju stavovi kako su medicinski tehničari feminizirani, pa se čak u tom kontekstu govori i o homoseksualnosti⁷ ili ih se smatra “nedovoljno muškima”⁸. Društveno je prihvatljivo da rade na odjelima gdje je potrebna fizička snaga, kao što su psihijatrija, kirurgija, anestezija, operacijske dvorane i hitni bolnički prijami, dok im pedijatrijski i ginekološki odjeli ne priliče. Evans (2002) navodi kako medicinski tehničari zbog navedenih stereotipa nerijetko na svojim radnim mjestima bivaju uhvaćeni u složenim i kontradiktornim rodnim odnosima, posebice u situacijama intimno razotkrivenih pacijenata, ne samo žena, već i muškaraca i djece.

Stereotipi unutar profesije

Stereotipi o sestrinstvu kao rodno određenoj profesiji postoje unutar same zajednice. Tako je u Hrvatskoj krovna sestriinska organizacija Hrvatska komora medicinskih sestara (HKMS) koja u svojem nazivu nigdje ne spominje medicinske tehničare (usporedbe radi, strukovni sindikat sestrinstva naziva se Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara – medicinskih tehničara). Logotip HKMS-a obojen je nježno ljubičastom bojom, licencije za rad koje se izdaju medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima također su ljubičaste boje, kao i članske iskaznice komore. Kratkom

⁷ Thompson, K., Vertein, D. (2012.), *Rethinking Gender Stereotypes in Nursing*, Minority Nurse Portal, <http://www.minoritynurse.com/article/rethinking-gender-stereotypes-nursing>, pristupljeno 3. veljače 2014.

⁸ Adamson, B. (2013.), *I'm a Male Nurse — So What?*, Everyday Feminism, <http://everydayfeminism.com/2013/06/male-nurse-so-what/>, pristupljeno 3. veljače 2014.

usporedbom s drugim nacionalnim sestričnim organizacijama u svijetu (slika 1), može se primijetiti kako se uglavnom izbjegava korištenje spolno obojenih boja.

Stereotipi su vidljivi i u stručnoj literaturi i udžbenicima gdje se uglavnom govori o medicinskoj sestri te se postupci i radnje objašnjavaju u ženskom rodu.

Jezični stereotipi

Iako za razliku od anglosaksonskog govornog područja, gdje se za muškog zaposlenika u sestričstvu kaže – muška medicinska sestra (*male nurse*), u hrvatskom jeziku koristi se naziv medicinski tehničar – naziv kojim se izbjegava oksimoronski problem kao u engleskom jeziku. No ovaj se naziv još uvijek nije ustalio unutar društva, te se pacijenti medicinskim tehničarima nerijetko obraćaju s “brate”, “bolničaru”, pa čak i “doktore”. Naziv same profesije – sestričstvo – rodno je vrlo određujući, pa tako medicinski tehničari pohađaju studij sestričstva, slušaju kolegije iz sestričstva, članovi su sestričnih strukovnih organizacija... Javlja se jezični oksimoron – sestričstvu, kojem, definiranom kao “odnos koji postoji među sestrama, sestrični odnos”⁹, pripadaju i muškarci.

Ovaj je problem još izraženiji u engleskom jeziku – riječ “nurse”, osim što označava medicinsku sestru, ujedno u svojem glagolskom obliku znači doći.¹⁰ Sličan je problem bio i s drugim rodno određujućim zanimanjima, što je riješeno tvorbom spolno neutralnih tvorenica (npr. *policeman - police officer; mailman - postal worker; fireman - firefighters; stewardess - flight attendant*). Stoga su opravdane recentne rasprave o pronalaženju spolno neutralnije odrednice za sestričstvo.¹¹

Moderni trendovi

Danas, prema podacima Hrvatske komore medicinskih sestara (HKMS), u Republici Hrvatskoj ima oko 32 tisuće medicinskih sestara koje/koji su upisane/i u Registar HKMS-a. Broj muškaraca nije poznat, pa tako niti odnos ili udio muškaraca naspram žena. U SAD-u je 2008. godine, prema podacima američkog Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, bilo nešto više od 3 milijuna registriranih medicinskih sestara, od toga nešto manje od 300 tisuća muškog spola, odnosno oko

⁹ Šonje, J. (ur.). (2000.), *Rječnik hrvatskoga jezika*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža i Školska knjiga

¹⁰ *Oxford English Dictionary*, Oxford University Press, <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/nurse?q=nurse>, pristupljeno 3. veljače 2014.

¹¹ Boucher, S. (2011.), *Is nursing a stigmatizing label that needs to go?*, *American Nurse Today*, <http://www.americanursetoday.com/article.aspx?id=8572&fid=8462>, pristupljeno 3. veljače 2014.

9,6 %¹². Britanska komora medicinskih sestara i primalja u svojem je Registru 2008. godine imala 10,6 % muškaraca¹³. Iz navedenih podataka možemo pretpostaviti da je broj medicinskih tehničara u Hrvatskoj sličnog postotka.

Činjenica je da je danas u sestrinstvu prisutno sve više muškaraca, kao i da ih se sve više upisuje u medicinske škole. Razlog je prije svega ekonomske prirode, s obzirom na to da je sestrinstvo kao profesija deficitarno zanimanje zbog sve veće potrebe za radnicima koji pružaju zdravstvenu njegu. Izvještaj američkog Ureda za statistiku za 2011. godinu pokazuje da, iako su muškarci manjina u sestrinstvu, u prosjeku zarađuju više od žena – muškarci su u prosjeku zarađivali 60.700, a žene 51.100 dolara godišnje. Odnosno, za svaki dolar koji je zaradio medicinski tehničar, njegova kolegica je zaradila 91 cent (Landivar, 2013).

Istraživanja pokazuju kako muškarci u sestrinstvo ulaze zbog istih razloga kao i žene – zato što žele skrbiti za bolesne i ozlijeđene, žele izazovnu profesiju i razumnu sigurnost u poslu s dobrom plaćom (Tranbarger, 2003).

Američko udruženje muškaraca u sestrinstvu

Izrazito mali broj muškaraca u sestrinstvu (1960. godine udio muškaraca u SAD-u iznosi svega 1,6 posto)¹⁴, kao i prepreke s kojima se suočavaju prilikom upisa u medicinske škole u SAD-u, neki su od razloga zbog kojih je 1971. godine u Michiganu osnovano Američko udruženje muškaraca u sestrinstvu - American Assembly for Men in Nursing (AAMN). Cilj im je poticati muškarce da se uključe u sestrinstvo, pružiti podršku medicinskim tehničarima pri profesionalnom napretku te poticati istraživanja i rasprave o položaju muškaraca unutar profesije.

Zaključak

Sestrinstvo se ranije smatralo ženskim zanimanjem, prije svega zbog društvenog konteksta u kojem se njega i briga u rodnoj podijeli uloga pripisuje ženama, odnosno majkama. No, razvoj sestrinstva u profesiju, profesionalizacija te omogućavanje znanstvenog napredovanja unutar ove djelatnosti, stav o podijeli na

¹² *The Registered Nurse Population: Findings from the 2008 National Sample Survey of Registered Nurses*, U.S. Department of Health and Human Services, Health Resources and Services Administration, <http://bhpr.hrsa.gov/healthworkforce/rnsurveys/rnsurveyfinal.pdf>, pristupljeno 1. veljače 2014.

¹³ *Statistical Analysis of the Register: 1 April 2007 to 31 March 2008*; The Nursing and Midwifery Council, <http://www.nmc-uk.org/Documents/Statistical%20analysis%20of%20the%20register/NMC-Statistical-analysis-of-the-register-2007-2008.pdf>, pristupljeno 1. veljače 2014.

¹⁴ D'Antonio, P., Whelan, J. C. (2009.), *Counting nurses: the power of historical census data*, US National Library of Medicine, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2756047/>, pristupljeno 3. veljače 2014.

“ženske” i “muške” čini zastarjelim. U strukturi zaposlenih unutar profesije dominiraju žene, no muškarci su danas dio ravnopravne manjine, prisutni na svim položajima.

Određeni stereotipi koji se pojavljuju o sestrinstvu, a kojih nisu pošteđene niti medicinske sestre, u svojoj naravi većinom proizlaze iz jezično-simboličke razine koju označava riječ “sestra”, odnosno “sestrinstvo”. Promjenom naziva profesije u spolno neodređenu kategoriju izbjegli bi se brojni stereotipi, a profesiji omogućilo daljnje profesionalno napredovanje i izlazak iz okvira nažalost još uvijek društveno uvriježenog poimanja medicinske sestre kao pomoćnice u zdravstvu.

Zapravo, pitanje o položaju muškaraca u sestrinstvu puno je šire od samog sociološkog problema. U užem smislu tu je svakako riječ o društvenom poimanju muškaraca kao skrbitelja i njegovatelja i implikacijama takve slike te povijesnoj segregaciji i feminizaciji profesije. No ovo pitanje ključ je razumijevanja izvorišta društvenih stavova o sestrinstvu kao inferiornijoj profesiji od medicinske.

Muškaraca je danas sve više u sestrinstvu i njihov broj će zasigurno u godinama koje slijede rasti, prije svega zbog mogućnosti i izazova koje ono pruža. Starenje svjetske populacije osigurava medicinskim sestrama i tehničarima siguran posao, te će se već danas evidentan manjak medicinskog osoblja sasvim sigurno upotpuniti i medicinskim tehničarima. Danas više ne možemo govoriti o neravnopravnosti u sestrinstvu, ali rješavanjem određenih zaostataka i problema iz prošlosti omogućit će se daljnji razvoj ove dinamične, autonomne i znanstveno utemeljene profesije.

LITERATURA:

1. Adamson, B. (2013.), *I'm a Male Nurse — So What?*, Everyday Feminism, <http://everydayfeminism.com/2013/06/male-nurse-so-what/>, pristupljeno 3. veljače 2014.
2. Anić, V. (1998.), *Rječnik hrvatskoga jezika*, Novi liber, Zagreb
3. Barada, V., Jelavić, Ž. (ur.) (2004.), *Uostalom diskriminaciju treba dokinuti. Priručnik za analizu rodnih stereotipa*, Centar za ženske studije, Zagreb
4. Boucher, S. (2011.), *Is nursing a stigmatizing label that needs to go?*, American Nurse Today, <http://www.americannursetoday.com/article.aspx?id=8572&fid=8462>, pristupljeno 3. veljače 2014.
5. Cerjan-Letica, G., Letica, S., Babić-Bosanac, S., Mastilica, M., Orešković, S. (2003.), *Medicinska sociologija*, Medicinska naklada, Zagreb
6. D'Antonio, P., Whelan, J. C. (2009.), *Counting nurses: the power of historical census data*, US National Library of Medicine, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2756047/>, pristupljeno 3. veljače 2014.

7. Egeland, J. W., Brown, J. S. (1988.), Sex role stereotyping and role strain of male registered nurses, *Research in Nursing & Health*, 11(4), 257-267.
8. Evans, J. (1997.), Men in nursing: issues of gender segregation and hidden advantage, *Journal of Advanced Nursing*, 26(2), 226-231.
9. Evans, J. (2002.), Cautious caregivers: gender stereotypes and the sexualization of men nurses' touch, *Journal of Advanced Nursing*, 40(4), 441-448.
10. Evans, J. (2004.), Men nurses: a historical and feminist perspective. *Journal of Advanced Nursing*, 47(3), 321-328.
11. Healy, P. (1911.), *The Catholic Encyclopedia*, Robert Appleton Company-New Advent, <http://www.newadvent.org/cathen/11467a.htm>, pristupljeno 1. veljače 2014.
12. Jinks, A. M., Bradley, E. (2004.), Angel, handmaiden, battleaxe or whore? A study which examines changes in newly recruited student nurses' attitudes to gender and nursing stereotypes, *Nurse Education Today*, 24(2), 121-127.
13. Kalauz, S. (2011.), *Sestrinska profesija u svjetlu bioetičkog pluriperspektivizma*, Pergamena i Hrvatska komora medicinskih sestara, Zagreb
14. Landivar, L. C. (2012.), *Men in Nursing Occupations*, U.S. Census Bureau, http://www.census.gov/people/io/files/Men_in_Nursing_Occupations.pdf, pristupljeno 1. veljače 2014.
15. Mackintosh, C. (1997.), A historical study of men in nursing, *Journal of Advanced Nursing*, 26(2), 232-236.
16. Meadus, R. J. (2000.), Men in nursing: Barriers to recruitment, *Nursing Forum*, 35(3), 5-12.
17. O'Lynn, C. E., Tranbarger, R. E. (eds.) (2006.), *Men in nursing: History, challenges, and opportunities*. Springer Publishing Company, New York, NY
18. Quan, K. (2012.), *The Role of Men in Nursing Today*, Nursing Link, <http://nursinglink.monster.com/benefits/articles/13045-the-role-of-men-in-nursing-today>, pristupljeno 1. veljače 2014.
19. Šegota, I. (1997.), *Etika sestrinstva*, Pergamena, Zagreb
20. Šonje, J. (ur.). (2000.), *Rječnik hrvatskoga jezika*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža i Školska knjiga
21. Thompson, K., Vertein, D. (2012.), *Rethinking Gender Stereotypes in Nursing*, Minority Nurse Portal, <http://www.minoritynurse.com/article/rethinking-gender-stereotypes-nursing>, pristupljeno 3. veljače 2014.
22. Tranbarger, G. (2003.), Scaling historic barriers, *Nursing*, 33(7):43-44.
23. Trandel-Korenchuk, D. M., Trandel-Korenchuk, K. M. (1981.), NAQ-Nursing legal forum:Restrictions on male nurse employment in obstetric care, *Nursing Administration Quarterly*, 5(5), 87-90
24. Wilson, B. (1997.), *Men in American Nursing History*, <http://www.geocities.com/Athens/Forum/6011/sld006.htm>, pristupljeno 1. veljače 2014.

Roberto Licul

Nursing – a female profession?

ABSTRACT

The fact that nursing employs more women than men may lead to the assumption that this is a female profession, and the gender-specifying name of the profession additionally supports such views. Social classification of roles to women's and men's is perhaps nowhere else as evident as in nursing. The assumption that nursing has always been female occupation is incorrect, as evidenced by historical records, and only in the 19th century founder of modern nursing Florence Nightingale, by her belief that the concern and care for the sick is reserved only for women, led to the feminization of nursing. Although the number of male nurses is today higher than in 19th century, they are still faced with numerous stereotypes at their workplaces but also in the society.

Key words: nursing; male nurse; stereotypes; female profession; feminization of nursing; segregation